

світогляду людей, ломки цінностей в області як матеріальної, так і духовної культури і формування нової – екологічної культури.

Перелік посилань

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови, Київ; Ірпінь: Перун, 2005. – VIII, 1728 с.

SWOT-АНАЛІЗ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ

*Батракова А.Г., д.т.н., проф.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків
agbatr@ukr.net*

Основою розбудови внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти на усіх рівнях, в тому числі на рівні закладів вищої освіти, що реалізують освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти, є Стандарти і рекомендації із забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти – ESG-2015 [1], які визначають:

- політику щодо забезпечення якості освіти;
- стандарти до розроблення і затвердження освітніх програм;
- вимоги з реалізації студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання;
- вимоги до зарахування, прогресу, визнання та атестації здобувачів; вимоги до викладацького складу;
- вимоги до навчальних ресурсів і підтримки студентів, інформаційного менеджменту, публічної інформації, поточному моніторингу і перегляду освітніх програм.

Забезпечення якості вищої освіти через запровадження стандартів ESG-2015 на рівні освітніх програм можливо за умови усвідомлення сильних та слабких сторін освітньої програми, вивчення попиту на освітні послуги, формування прогнозних оцінок затребуваності на ринку праці компетентностей та результатів навчання за освітньою програмою у регіональному, галузевому та національному контекстах. Ефективним інструментом внутрішнього аудиту освітніх програм є SWOT-аналіз (strength, weaknesses, opportunities and threats) [2], що дозволяє висвітлити проблеми, які потребують найбільшої уваги, на подолання яких повинне бути спрямована діяльність ЗВО, кафедри, НПП, що задіяні у реалізації освітньої програми.

При підготовці до акредитації освітньої програми «Інженерна геодезія» був проведений її SWOT-аналіз у контексті відповідності стандартам ESG-2015 (табл.), що дозволив визначити напрямки оновлення та удосконалення освітньої програми з метою підвищення привабливості та затребуваності на ринку освітніх послуг.

Таблиця – SWOT-аналіз освітньої програми «Інженерна геодезія»

Стандарт ESG-2015	Сильні сторони	Слабкі сторони
1	2	3
Політика щодо забезпечення якості	<ul style="list-style-type: none"> – наявність підрозділу з забезпечення якості освіти; – місія і цілі ОП відповідають стратегії ХНАДУ; – атмосфера толерантності, запобігання корупції, академічної недоброчесності 	<ul style="list-style-type: none"> – недосконалі механізми залучення студентів і роботодавців до ВСЗЯО, врахування результатів опитувань
Розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд ОП	<ul style="list-style-type: none"> – механізм розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду ОП; – практична спрямованість ОП, забезпечення можливості професійного розвитку; – оновлення змісту освітніх компонент за опитуванням роботодавців і студентів. 	<ul style="list-style-type: none"> – відсутній механізм залучення роботодавців, студентів до робочої групи ОП; – відсутність зворотного зв'язку з роботодавцями щодо компетентностей випускників.
Студенто-центроване навчання, викладання, оцінювання.	<ul style="list-style-type: none"> – опитування студентів щодо бажаних результатів навчання; – публічність критеріїв оцінювання та процедур оскарження результатів оцінювання; – форми оцінювання, що забезпечують неупередженість викладача; – доступ до документів навчального процесу 	<ul style="list-style-type: none"> – форми контролю не дозволяють оцінити усі результати навчання; – відсутній механізм залучення зовнішніх екзаменаторів; – обмежений перелік дисциплін вільного вибору, обмежена інформація про успішність за видами контролю знань
Зарахування, досягнення, визнання, атестація студентів	<ul style="list-style-type: none"> – довузівська підготовка; – публічність інформації щодо вступу та визнання результатів навчання; – безперервне навчання; – залучення роботодавців до дипломного проектування. 	<ul style="list-style-type: none"> – відсутня програма подвійних дипломів; – недосконалий механізм врахування результатів навчання у неформальній освіті.

Продовження табл.

1	2	3
Викладацький персонал	<ul style="list-style-type: none"> – кваліфікація відповідно до спеціальності; – залучення НПП з досвідом практичної роботи; – виконання та впровадження НДР, наукові гуртки; – рейтинг «Кращий викладач очами студентів». 	<ul style="list-style-type: none"> – недосконала процедура моніторингу діяльності НПП; – низька академічна мобільність НПП, низький рівень володіння іноземною мовою.
Навчальні ресурси, підтримка студентів, інформаційний менеджмент	<ul style="list-style-type: none"> – використання матеріально-технічної бази підприємств; – наявність підрозділу з працевлаштування студентів, підрозділу роботи з іноземними студентами та академічної мобільності; – інформація щодо працевлаштування та кар'єри випускників; – підтримка студентів, що потребують соціальної допомоги. 	<ul style="list-style-type: none"> – недостатній рівень оновлення матеріальної бази; – відсутність технічних засобів навчання для студентів з особливими потребами; – відсутність системи он-лайн опитування та інформаційної бази даних з опитувань.

Перелік посилань

1. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). – К.: CS Ltd.. – 2015. – 32 p.

2. Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на засадах європейських стандартів та рекомендацій : посібник / В. Кухарський, О. Осередчук, М. Мазуркевич та ін. ; за ред. В. Кухарського, О. Осередчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 248 с.